

Vergaderjaar 2024–2025

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 1360

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN
EN KONINKRIJSRELATIES**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juli 2025

Zoals toegezegd tijdens het commissiedebat Digitale Inclusie van 23 januari jl., stuur ik uw Kamer het toegezegde Nationaal Actieplan WebBeleid (NAWB).

Digitale informatie en dienstverlening van de overheid zijn voor burgers en ondernemers doorgaans primair beschikbaar op overheidswebsites. Door de ontstane wildgroei aan overheidswebsites is het voor de gemiddelde internetbezoeker niet altijd duidelijk waar overheidsinformatie of diensten gevonden kunnen worden, of de gevonden informatie actueel en correct is en of de overheid echt de afzender is.¹ Binnen de overheid ontbreekt het bovendien aan een compleet overzicht en duidelijke afspraken over eigenaarschap van websites, waardoor regie voeren op het eigen portfolio in de praktijk onmogelijk is en naleving van wettelijk verplichte veiligheids- en toegankelijkheidstandaarden onvoldoende navolging krijgt.

Het Nationaal Actieplan WebBeleid (NAWB) voorziet deze kabinetsperiode in een stappenplan om de herkenbaarheid, kwaliteit en beheersbaarheid te verbeteren en het aantal websites terug te dringen, waarmee:

- overzicht en inzicht wordt gecreëerd voor burgers, ondernemers én overheid door versneld het Register Internetdomeinen van de Overheid (RIO)² te vullen;
- een verkenning plaatsvindt naar de vraag of de impact van invoering van een uniforme domeinnaamextensie voor websites gerechtvaardigd is om de herkenbaarheid van (Rijks-)overheidswebsites voor

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/09/01/herkenning-van-overheidswebsites-helpt-een-uniforme-domeinnaamextensie>

² Register Internetdomeinen Overheid

burgers te vergroten zodat over dit vraagstuk een gewogen besluit kan worden genomen;³

- het aantal overheidswebsites dat voldoet aan de (wettelijk) verplichte standaarden voor digitale veiligheid en toegankelijkheid wordt verhoogd; en
- centraal toezicht voor de wettelijk verplichte standaarden voor digitale toegankelijkheid en informatieveiligheid wordt ingericht.

1. Terugdringen overheidswebsites

Het terugdringen van het aantal overheidswebsites heeft meerdere voordelen. Ten eerste worden overheidsinformatie en dienstverlening minder versplinterd aangeboden. Zowel voor burgers als ondernemers, waardoor zij correcte, actuele informatie ontvangen en makkelijk hun weg vinden naar de juiste diensten. Dit draagt bij aan het terugdringen van online misinformatie. Ten tweede wordt het voor overheidsorganisaties gemakkelijker om overzicht te houden en aan alle standaarden, (wettelijke) eisen en afspraken te voldoen. Ten slotte kan een reductie van het aantal websites een kostenbesparing opleveren.⁴

Op dit moment vindt een actualisatieslag plaats op het bestaande Internetdomeinbeleid van het Rijk. Dit geactualiseerde beleid biedt aanknopingspunten om strakker regie te voeren op de kwaliteit en veiligheid, het webportfolio op te schonen en de aanwas van nieuwe websites in te perken. Het beleid dient als opmaat naar integrale overheidsbrede samenwerking en beleidsvorming. In het verlengde van deze actualisatie wordt gewerkt aan een afwegingskader om te bepalen aan welke key performance indicators (kpi's) websites moeten voldoen, zodat meetbaar wordt of bestaande of beoogde websites toegevoegde waarde hebben. In dit kader wordt een verkenning gestart naar het centraliseren van het aanbod van websites binnen de rijksoverheid alsook het inrichten van een regie- en poortwachtersfunctie in samenhang met de lopende actualisatie van het Internetdomeinbeleid.

2. Verkennen van een domeinnaamextensie en werken aan een centrale wegwijsfunctie

Het is voor burgers momenteel niet altijd duidelijk wanneer zij met een overheid-, private- of zelfs malafide website te maken hebben. Ook raken bij overheidsorganisaties, in sommige gevallen, de eigen websites uit beeld. Door een uniforme domeinnaamextensie in te voeren, zoals gov.nl of overheid.nl,⁵ zouden burgers in de toekomst mogelijk makkelijk kunnen nagaan of een website van de overheid is of niet. Op dit moment voer ik een verkenning uit die moet leiden tot gewogen besluitvorming over de vraag of invoering van een domeinnaamextensie inderdaad de gewenste oplossing is. Eind dit jaar wil ik dit helder hebben voor de eerste fase, gericht op de organisaties die nu het Rijkslogo voeren.

³ Uitgangspunt is een gefaseerde invoering te beginnen binnen de scope van organisaties die het Rijkslogo voeren (fase 1), op basis van een pragmatisch invoeringsscenario met een zo laag mogelijke impact.

⁴ Andere partijen blijven (overheids-)domeinen vinden. Opvragen 75% NL domeinen: meer dan 25.000 nieuwe domeinen op Basisbeveiliging - Internet Cleanup Foundation. Een website kost gemiddeld tussen de 8.000 en 20.000 euro per jaar aan beheerkosten.

⁵ Formeel is nog geen keuze gemaakt tussen overheid.nl en gov.nl. Uit het lopende impactonderzoek moet helder worden wat de voors en tegens zijn van beide varianten en wat voor Nederland de beste oplossing zou kunnen zijn. Vervolgens kan een gewogen besluit worden genomen voor wel of niet invoeren.

Daarnaast is het voor burgers die op zoek zijn naar informatie over publieke dienstverlening vaak lastig om hun weg te vinden op de vele overheidswebsites. Om burgers te helpen de juiste informatie te vinden en de weg te wijzen wordt er gewerkt aan een voorziening waar informatie over publieke producten en diensten in samenhang wordt aangeboden. Een toegankelijke, betrouwbare, herkenbare digitale «wegwijzer» op Overheid.nl waar alle praktische informatie van de overheid te vinden is. Er wordt uitgelegd hoe je iets moet aanvragen of regelen met de overheid of er wordt doorverwezen naar de juiste instantie.

3. Verbetering herkenbaarheid en controlemogelijkheid overheidswebsites via register, huisstijl en design

In afwachting van de digitale «wegwijzer» en de verkenning naar de domeinnaamextensie biedt het Register Internetdomeinen Overheid (RIO) een mogelijkheid voor burgers en ondernemers om na te gaan of een website van de overheid is of niet.⁶ Om daarin te kunnen voorzien zorg ik dat het RIO versneld wordt aangevuld, onder andere door het ontwikkelen van een uitwisselstandaard, waardoor de domeinregistraties in het RIO in de toekomst makkelijk uitgewisseld kunnen worden met de domeinregistratiegegevens uit andere registers zoals het DigiToegankelijkheidsregister en het NIS2 registratieportal⁷ van het NCSC (en omgekeerd). Dit moet de registratielast voor overheden helpen verminderen. Daarnaast verken ik de mogelijkheid om gebruik te maken van domeinregistratiedata van SIDN om zo tot een nog vollediger overzicht van overheidswebsites te komen. Voor verdere hulp en ondersteuning kunnen bezoekers aan het RIO nu al terecht bij de DigiHulplijn⁸.

4. Ondersteunende voorzieningen digitale toegankelijkheid

Begin 2024 voldeed 39.6% van alle overheidswebsites aan de wettelijke verplichting. Per 1 april 2025 is dat 51.5% en eind juni stond de teller op 56,5%. Er is progressie geboekt, maar het is nog niet het niveau dat ik ambieer.

Door een completer overzicht en reductie van overheidswebsites, wordt het mogelijk voor overheidsorganisaties om gericht verbeteracties te ondernemen om te voldoen aan de verplichte standaard voor digitale toegankelijkheid. Hierbij wordt een pragmatische «nee, tenzij» aanpak voorzien waarin nieuwe websites alleen nog worden toegestaan wanneer ze aan de eisen voldoen, de best bezochte websites⁹ met voorrang op niveau worden gebracht en vervolgens overbodige websites worden aangepakt danwel uitgefaseerd.

Om de digitale toegankelijkheid te verbeteren gaan overheidsorganisaties gebruik maken van twee standaardvoorzieningen; het NL Design System en NLDoc. Het NL Design System voorziet in bouwblokken waarmee websites volledig digitaal toegankelijk, begrijpelijk en gebruiksvriendelijk kunnen worden gebouwd of worden verbeterd. Deze bouwblokken worden structureel met gebruikers en ervaringsdeskundigen getoetst en doorontwikkeld, waardoor elke overheidswebsite dezelfde hoogstaande gebruikerservaring zal bieden. Hierdoor worden op één plek verbete-

⁶ Register Internetdomeinen Overheid

⁷ Op dit moment is het portal nog niet operationeel, in de toekomst is dit portal voor registratie plichtige (overheids)organisaties te bereiken via mijn.ncsc.nl.

⁸ De DigiHulplijn is een gratis hulplijn waar mensen met al hun vragen over digitale zaken terecht kunnen. De DigiHulplijn is maandag t/m vrijdag tussen 08.00 – 22.00 uur en zaterdag tussen 09.00 – 18.00 uur bereikbaar op 0800 – 1508 (bellen of whatsapp).

⁹ Zie bijlage 2.

ringen ontwikkeld, en hoeft niet elke organisatie het wiel zelf uit te vinden op digitale toegankelijkheid.

Op dit moment vormen ontoegankelijke Pdf bestanden een veelgenoemde belemmering om websites aan alle toegankelijkheidseisen te laten voldoen. Content van websites dient namelijk óók digitaal toegankelijk te zijn. Op dit moment heeft slechts 1 op de 7 websites volledig toegankelijke pdf's.¹⁰ Zodoende heb ik ingezet op de bouw van een voorziening, genaamd NLDoc; een systeem dat automatisch Pdf's kan omzetten naar een toegankelijke alternatief. Deze voorziening gaat begin juni 2025 live.

5. Ondersteunende voorzieningen informatieveiligheid

Net als op het gebied van digitale toegankelijkheid zullen de standaardvoorzieningen ook worden ingericht op de informatieveiligheidsstandaarden voor websites en webapplicaties.¹¹ Op naleving van de veiligheidsstandaarden wordt nu al halfjaarlijks gemonitord en gerapporteerd aan de overheden door Bureau Forum Standaardisatie.

Daarnaast verken ik de mogelijkheid om gebruik te maken van de merkbewaking en logo detectieservice die wordt ontwikkeld door Stichting Internet Domeinregistratie Nederland (SIDN) om misbruik van het Rijkslogo op websites te detecteren en aan te pakken.

6. Ontwikkelen Coordinated Accessibility Disclosure

Mensen die problemen met de digitale toegankelijkheid ervaren kunnen dat nu rechtstreeks bij de organisatie aangeven, maar dit heeft nog niet het gewenste effect dat toegankelijkheidsproblemen snel en doeltreffend worden opgelost. Bij informatieveiligheid lukt dat wel door middel van de Coordinated Vulnerability Disclosure (CVD)¹². Met de CVD worden veiligheidsproblemen op verantwoorde wijze, en in gezamenlijkheid met de melder opgelost.

Voor digitale toegankelijkheid zal daarom een Coordinated Accessibility Disclosure worden ontwikkeld. Hierdoor zal de melder aan de hand van een gestandaardiseerd proces een melding kunnen doen, waardoor we de digitale toegankelijkheid van overheidswebsites eveneens kunnen vergroten.

7. By design en centraal toezicht op wettelijk verplichte standaarden

Het tempo waarmee overheidsorganisaties gaan voldoen aan de wettelijke verplichting voor digitale toegankelijkheid en informatieveiligheid moet omhoog. Om dat mogelijk te maken zal ik zorgen voor centraal toezicht voor beide onderwerpen. Voorheen werden deze twee standaarden nog elk apart bekeken, maar aangezien het in beide gevallen draait om webstandaarden, worden deze voortaan in samenhang opgepakt onder mijn regie.

De focus zal hierbij liggen op het *by design* perspectief, dus controle vooraf in plaats van (enkel) achteraf. Nu wordt achteraf te vaak geconstateerd dat websites bij nadere beschouwing niet aan de voorgeschreven (wettelijke) eisen en afspraken voldoen. Door de nadruk te verleggen naar controle vooraf (door dit onderdeel te maken van het internetdomein-

¹⁰ Steekproef Europese monitor 2024.

¹¹ Staatsblad 2023, 179 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen

¹² Leidraad Coordinated Vulnerability Disclosure | Publicatie | Nationaal Cyber Security Centrum

beleid) zal bij de ontwikkeling en inkoop van websites de volledige focus komen te liggen op het voldoen aan de wettelijke verplichte standaarden. Zo worden overheidswebsites die aan de eisen voldoen, letterlijk de norm. Inzet op controle vooraf zal onderdeel gaan vormen van de beoogde regiefunctie binnen het geactualiseerde internetdomeinbeleid.

Conclusie

Door de randvoorwaarden voor domeinbeheer concreter in te vullen, wordt het mogelijk om beter aan de standaarden voor digitale toegankelijkheid en informatieveiligheid te voldoen. Door in te zetten op het saneren van overbodige websites, een «nee, tenzij» beleid te hanteren voor nieuwe sites en daardoor beter zicht te krijgen op het aandeel overheidswebsites, wordt het ook duidelijker waar we moeten versnellen met betrekking tot de webstandaarden informatieveiligheid en digitale toegankelijkheid.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
E. van Marum

Bijlage 1
– Nationaal actieplan webbeleid – mijlpaalplanning

Thema	Maatregel	Begin	Eind
Terugdringen overheidswebsites	Inventarisatie van websites binnen de rijksoverheid met als doel op orde brengen webportfolio en aanvullen RIO	Q2 2025	Q2 2026
Terugdringen overheidswebsites	Inrichting regie op het beheer van het webportfolio in lijn met geactualiseerd internetdomeinbeleid	Q2 2025	Q3 2025
Terugdringen overheidswebsites	Opstellen afwegingskader voor websites. Met als doel meetbaar maken toegevoegde waarde (bestaande /nieuwe websites) om aanwas in te perken en gericht uit te faseren.	Q3 2025	Q4 2025
Terugdringen overheidswebsites	Er komt een verkenning naar een bundeling van aanbieders van platformen binnen de rijksoverheid, eventueel met een business case	Q2 2025	Q4 2025
Terugdringen overheidswebsites	Actualisatie Internetdomeinbeleid, verkenning regie- en poortwachtersfunctie	Q2 2024	Q3 2025
Invoering domeinnaamextensie	Impactonderzoek Rijkswebsites fase 1 (organisaties Rijkslogo)	Q1 2025	Q4 2025
Invoering domeinnaamextensie	Besluit over uitvoeren programmaplan uitrol domeinnaamextensie Rijkswebsites fase 1 (organisaties Rijkslogo) op basis van impactonderzoek	Q4 2025	Q1 2026
Digitale «wegwijzer» overheidsbrede informatie producten en diensten	Doorontwikkeling loopt	Q2 2025	Q4 2026
Verbetering herkenbaarheid en controle-mogelijkheid overheidswebsites via register, huisstijl en design	Verkenning uitwisselstandaard domeininformatie	Q3 2025	Q4 2025
Verbetering herkenbaarheid en controle-mogelijkheid overheidswebsites via register, huisstijl en design	Koppeling NIS2 en Digtogankelijkheidsregister	Q3 2025	Q4 2025
Ondersteunende voorzieningen informatieveiligheid	Verkenning merkbewaking en logodetectie	Q2 2025	Q4 2025
Ondersteunende voorzieningen informatieveiligheid	Halfjaarlijkse IV metingen Bureau forum standaardisatie	Halfjaarlijks	Halfjaarlijks
Coordinated accessibility disclosure	Ontwikkelen gestandaardiseerd proces	Q2 2025	Q2 2026
By design en centraal toezicht op wettelijk verplichte standaarden	Op orde brengen meest bezochte centrale overheidswebsites	Q2 2025	Q2 2026
By design en centraal toezicht op wettelijk verplichte standaarden	Testfase en ontwikkeling NLdoc	Q1 2025	Q2 2025
By design en centraal toezicht op wettelijk verplichte standaarden	Lancering en beheer NLdoc	Q3 2025	Q4 2025
By design en centraal toezicht op wettelijk verplichte standaarden	Digitale toegankelijkheid verwerkt in inkoopvoorwaarden Rijk	Q1 2025	Q3 2025

URL	Organisatietype	Status	Succescriteria (voldoet aan norm digitale toegankelijkheid) WCAG 2.1 = 50 WCAG 2.2 = 56
http://www.rijksoverheid.nl	Rijksoverheid	B – Voldoet gedeeltelijk	42/50
http://www.knmi.nl	Rijksoverheid	D – Voldoet niet	-/50
http://www.rivm.nl	Rijksoverheid	B – Voldoet gedeeltelijk	32/50
http://www.nederlandwereldwijd.nl	Rijksoverheid	C – Eerste maatregelen genomen	-/50
http://www.examenblad.nl	Rijksoverheid	B – Voldoet gedeeltelijk	30/50
http://www.rijkswaterstaat.nl	Rijksoverheid	D – Voldoet niet	-/50
http://www.defensie.nl	Rijksoverheid	B – Voldoet gedeeltelijk	41/50
http://www.rwsverkeersinfo.nl	Rijksoverheid	C – Eerste maatregelen genomen	-/50
http://www.netherlandsworldwide.nl	Rijksoverheid	C – eerste maatregelen genomen	-/50
http://www.werkenvoornederland.nl	Rijksoverheid	A – Voldoet volledig	50/50
http://www.government.nl	Rijksoverheid	E – Geen verklaring	-/50
http://waterinfo.rws.nl	Rijksoverheid	A – Voldoet volledig	50/50
http://www.nvwa.nl	Rijksoverheid	B – Voldoet gedeeltelijk	47/56